వృత్తి రహస్యం

"తప్పు చెయ్యడం మానవ సహజం. భూగోళం పైన నిమ్నోన్నతాలెలా అవసరమో బ్రతుకులో తప్పొప్పులూ అంతే అవసరం. ఎటొచ్చీ తప్పులు చేయక పోవడమనేది మాత్రం గొప్ప ఆదర్శం."

—మధురాంతకం రాజారాం—

'పద్మశ్రీ' బిరుదం వచ్చిన సందర్భంలో ప్రఖ్యాత నవలాకారులు పరంజ్యోతి గారిని భేటీ చేసి, ప్రశ్నోత్తరాల రూపంలో ఆయన్ను గురించి పరిచయ వ్యాసం ఒకటి వ్రాసి పంపవలసిందిగా 'జాతీయ వా[illegible]' పత్రికా కార్యాలయం నుంచీ నాకు ఉత్తరం వచ్చింది. ప్రత్యేకించి ఈ పని నా పైన మోపడానికి వెనుక కారణం [illegible]క పోలేదు. మేమిద్దరమూ ఒకే పట్టణంలో నివసిస్తున్న వాళ్ళం గావడం వల్ల ఆయన జీవిత గాధ నాకు కొట్టిన పిండి! సా[illegible] త్యాన్ని గురించి ఆయనకున్న నిశ్చి[illegible] ప్రాయాలు గూడా నా ఎరుకలోనివే! [illegible] కొత్తగా ఈ 'పద్మశ్రీ' బిరుదం ఒ[illegible] తనను వరించడం వల్ల సైతం ఆయన ఏ మాత్రం ఉబ్బి తబ్బిబ్బై వుండ[illegible] నేను నమ్మకంగా చెప్పగలను. ఆ [illegible] కారణాల వల్ల యిందుకని పని గట్టు[illegible] నేను పరంజ్యోతిగారి సందర్శనం కో[illegible] వెళ్ళకుండా, నా గదిలోనే నేను కూచు[illegible], ప్రశ్నలూ ఉత్తరాలూ గూడా నేనే సర[illegible] చేసుకుని ఆ విధంగా వ్యాసం పూర్తి చే[illegible] చేయవచ్చు. తీరా అది పత్రికలో ప్ర[illegible] రితమై వచ్చిందనుకోండి, 'ఏమండో[illegible]! మిమ్మల్ని గురించి వ్యాసం వచ్చిం[illegible]' అంటూ ఎవరైనా పత్రికను తీసుకె[illegible] పరంజ్యోతిగారికి చూపించారే అనుకో[illegible]; మరేం భయం లేదు. ఆయన పెద[illegible] పైన సన్నగా ఓ హాసరేఖ ఉదయి[illegible] వచ్చు. 'కుర్రాడు భలే గమ్మత్తు చేశా[illegible]' అన్న మాటలు నోటంట రావచ్చు. అం[illegible] మించీ ఏమీ జరగదు. తమ జీవితం[illegible] పరంజ్యోతిగారు యింతకు మించిన వా[illegible] ణాపరాధాల నెన్నింటినో కాసుకు ఖాతరు చెయ్యకుండా క్షమించేసి వున్నారు.

క్షమా శీలం చాలా గొప్ప గుణం. కాని మితిమీరిన క్షమాగుణం మామూలు మనుషుల పాలిటికొక బలహీనతగా మాత్రమే గోచరిస్తుంది. 'ముందు దగా, వెనుక దగా, కుడి ఎడమల దగా దగా' అంటాడు కవి. దగా పడినవాడు దగా చేసిన వాడిపైన దెబ్బ తీస్తేనే మనకానందం. తన జీవిత గాథ ద్వారా లోకుల కెలాంటి ఆనందం లేకుండా చేసినందుకు నాకు పరంజ్యోతి గారి పట్ల లోలోపల ఎంతయినా అసహిష్ణత వుంది.

శిక్షించ గలిగే శక్తిగానీ, ప్రతీకారం నెరపే అవకాశాలుగానీ లేకపోయినట్టయితే అది వేరే సంగతి! ఆ రెండూ వుండిగూడా దెబ్బకు దెబ్బ తీయకుండా వుండడంలో ఆంతర్యమేమిటో నాకర్థం గాదు. పరంజ్యోతిగారి వ్యక్తిత్వంలో నాపుట్టుక నాకు అదొక నిగూఢ విషయంగానే వుండి పోయింది.

పట్టణానికి పాతిక మైళ్ళ దూరంలో వున్న కుగ్రామంలో ఆయన పుట్టుక.... వాళ్ళది బాగా కలిగిన కుటుంబం. పెద్ద సమిష్టి కుటుంబంగూడా! మొదటితరంలో ముగ్గురన్న దమ్ముళ్ళు. అందులో పెద్దాయన కొక్కడే కొడుకు పరంజ్యోతిగారు. రెండో ఆయనకు ఆడా మగా చెరిసగంగా నలుగురు బిడ్డలు. చిన్నాయనకు మగబిడ్డలు లేరు. ముగ్గురూ కూతుళ్ళే. పరంజ్యోతి గారి తండ్రి అదొక రకం వెర్రిబాగుల మనిషి. అంచేత యింట్లో రెండో ఆయనదే అంతా పెత్తనం. ఆయనకు పిల్లలు చదువుకోవాలన్న పట్టింపు బొత్తిగా లేదు. చదువుల వల్ల కలిగేవన్నీ అనర్థాలేనని ఆయన నమ్మకం. అందుకు తోడూ ఆ కుగ్రామంలో చదువుకునే సదుపాయాలు పూజ్యం. తల్లి గట్టిగా పట్టు బట్టడంతో పరంజ్యోతిగారి చదువుపైన మేనమామలు శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. అక్కడ కుర్రాడు ఒకొక్క క్లాసుగా పైకొచ్చేస్తూ వుండడం యిక్కడ బాబాయిగారికి కంటకప్రాయంగా వుంటూ వచ్చింది. పరస్పర విరుద్ధశక్తుల మధ్య నలిగిపోవలసి రావడం వల్ల ఆయన కెప్పటికప్పుడు చదువు మానేసి ఎక్కడికైనా వెళ్ళిపోవాలని గూడా అనిపించేదట! ఆ చిన్ననాటి ముచ్చట్లనుగురించి చెబుతూ పరంజ్యోతిగారొక సందర్భంలో అన్న మాటలు నాకింకా గుర్తున్నాయ్. "ఏవో కొన్ని కథలు, నవలలు వ్రాసి అంతో ఇంతో పేరు దెచ్చుకున్నాను గనుక చిన్నతనం నుంచీ నేనొక మేధావినై వుండ వచ్చునన్న అపోహ వుందోయ్ శేఖరం! అదేం లేదు. హైస్కూల్లో నేను వట్టి మొద్దబ్బాయినే ననుకో! ఒకటి రెండు సబ్జక్టులలో నైతే ఫెయిలు మార్కులు గూడా వచ్చేవి. జస్టు పాసు మార్కులతో గట్టెక్కి పోయిన సందర్భాలనేకం. నా జీవలక్షణానికి సరిపడే ఆనందం తరగతి గదిలో లభ్యమయ్యేది గాదు. ఆ ఆనందం పొలాల గట్ల వెంబడి తిరుగుతున్నప్పుడు, చెరువు కట్టపైన కూర్చున్నప్పుడు, కొండ కోనల్లోకి వెళ్ళిపోయినప్పుడు పుష్కలంగా లభిస్తుండేది. కాలేజికి వెళ్ళి నాకు నచ్చిన సబ్జక్టులు తీసుకున్నాక నా ప్రాణాలు కాస్తా

తెరపిన పద్దాయనుకో! ; ఐనా ఏం ల ం:
పుణ్యం దక్కినా పురుషార్థం దక్క మ
గదా!''

అవును. ఇంకొక అయిదారు లు
కాలేజి పట్టున వున్నట్టయితే ఆయన శ్ర
మంగా డిగ్రీ పుచ్చుకోగలిగి వుండే డే!
కానీ అంతలో ఆయన్ను దేశం పిలి డి.
బక్కపలచటి గుజరాతు ముసలిసెట్టి కా
యన దేశభక్తుల దండును ముమ్మొ లో
వుండి నడిపిస్తున్నాడట! ఎప్పుడు సు
కున్నారో ఈయన పత్తా లేడు. ళ్ళీ
మూడు మాసాల కొక సత్యాగ్ర ఇల
జట్టుతో కలిపి అరెస్టయ్యాడన్న ర్త
పేపర్లో వచ్చింది. జైల్లోవుండగా కొ రు
ఉత్తరదేశం వాళ్ళ సాహచర్యంలో య
నకు హిందీ, బెంగాలీ భాషలు స్తా
ఒంటబట్టాయి. తిండీ, బట్టా మొ న
లౌకిక చింతలేవీ లేకుండా జైలు గ కల
మధ్య నిష్పూచీగా కూచుండే ఎలాం వారి
కైనా నాలుగు కాలాలపాటు నిలిచి ండే
సత్కార్యం ఒకటి చేసేయాలన్న బుద్ధి
పుడుతుందేమో! అప్పట్లో ఈయ కూ
తానేదైనా వ్రాసి పడెయ్యాలన్న ర ణ
కలిగి వుండొచ్చు. వెయ్యి పేజీల 'మహ
న్నవల' కొకదానికి పథకం వేసుకు ట్టు
తీరా నూటయాభై పేజీలు కొన గిన
తర్వాత చదివి చూచుకుని అసంతృప్తితో
దాన్ని చించి పారవేసినట్టు ఆయన ఈ
నాటికీ చెబుతుంటారు.

జైలులో నుంచీ విడుదలయ్యే టికి
దేశభక్తుడి దృక్పథంలో మార్పు వచ్చింది.
దేశసేవకు రాజకీయా లొక్కటే సా నం
గాదు. సాహిత్యం ద్వారా గూడా పని
చేయవచ్చు. రాజకీయాల్లో ఒక నా యుణ్ణి
అనుసరించవలసి రావడం తప్పని ....
నాయకుడి అమాయాయికీ అభి య
భేదం రాకుండా వుంటుందని ఎక్క ంది?
అప్పుడిక వేరే నాయకుణ్ణి వెదుక్కో వాలి.
పోగా రాజకీయాలన్న తర్వాత పద లని
కొన్ని వుంటాయి. ఒక పదవి చే న
తర్వాత దాన్ని నిలుపుకోడానికి న్ని
తంటాలయినా పడాలి. సాహిత్య లో
ఇలాంటి పితలాటకాలతో అక్కరు దు.
ఎవడికి వాడు అదొక కుటీర పరి శ్రమగా

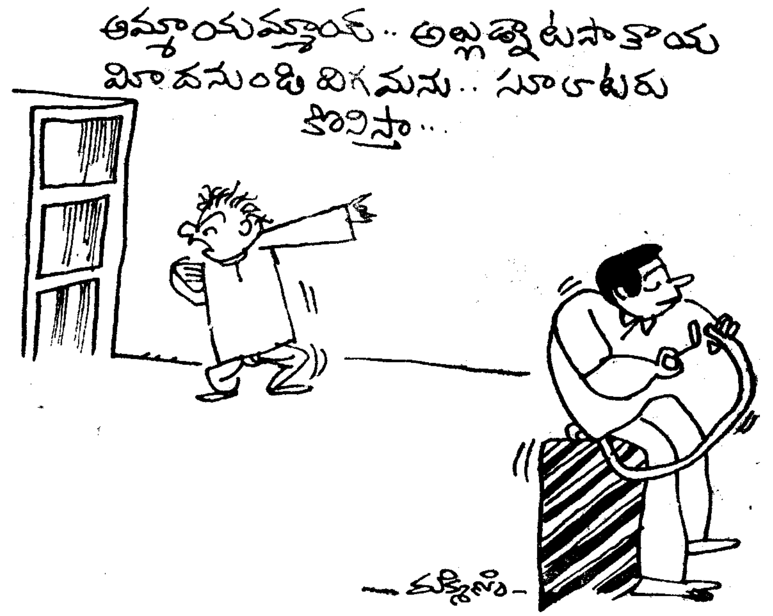

దాన్ని నడుపుకోవచ్చు.

కానీ ఏ మాత్రం కుటీర పరిశ్రమకైనా కొంత పెట్టుబడి కావాలి....

ఈ ప్రతిపాదన బయట పెట్టేసరికి కుటుంబంలో కావలిసినంత అలజడి చెం రేగింది.

వేరుశనక్కాయల వ్యాపారం గాదు. కమీషన్ బేరం గాదు. మరొకటి గాదు. ఇంతజేసీ పత్రిక పెట్టడం! పత్రిక ఏం చేసుకోను? ఈనాటి పత్రిక రేపటి దినం పొట్లాలు గట్టుకోను! అబ్బే, లాభం లేదు. ఇతగాడు కొంప గుల్లజేసే ఎవ్వారమేదో తల పెట్టినట్టున్నాడు.

"పరవాలేదు. చెడిపోయేది నేనే గదా! నా వాటా నాకు పంచి పెట్టండి" అన్నారట పరంజ్యోతిగారు.

"అయితే మరి మీ అమ్మను, నాన్నను ఎవరు సాకేటట్టు?" అంటూ బాబాయిగారు అడ్డు ప్రశ్న వేశాడట!

పరంజ్యోతిగారికి గడ్డు చిక్కే ఎదురైంది. పట్నంలో వుండిగానీ పత్రిక నడపడం సాధ్యం గాదు. బ్రతుకంతా పల్లెల్లో బ్రతికిన వాళ్ళు పట్న వాసంలో యిమడలేరు. ఏం చెప్పడానికీ పాలుపోక "పోనీ, ఒక పది వేల రూపాయలు యివ్వండి" అన్నారట.

ఇక్కడ బాబాయిగారి యుగంధర ప్రజ్ఞ అమోఘంగా పని చేసిందనే చెప్పాలి. ఆయన తన చెప్పు చేతల్లో వున్న దస్తావేజుల వ్రాతగాణ్ణి పిలిపించి, తగు జాగ్రత లన్నీ తీసుకుని ఒక డాక్యుమెంటు సిద్ధం చేసేశాడట! వాటాదారు డబ్బు చేతికొస్తే చాలునన్న ధ్యాసలో వుండిపోవడం వల్ల ఆయన రొట్టె విరిగి నేతిలో పడ్డట్టయింది. దొంగ చేతికిచ్చినా లక్ష రూపాయలు చేయగల భూస్థితిపైన తాను శాశ్వతంగా హక్కును పోగొట్టుకున్నట్టు ఆ తరువాత ఎంతో కాలానికి గానీ పరంజ్యోతిగారికి తెలియదు.

సరే, ఈయన పదివేల రూపాయలతో పట్నంపైన పడ్డారు.

బుద్ధిమంతులు కొందరు యథోచిత సలహాలతో ముందు కొచ్చారు. డబ్బుంటే పత్రిక పెట్టడం ఎంత పని? సంవత్సరానికంతా ఒక్కసారిగా కాగితం కొని పారెయ్యాలి. కానీ అదేమంత ముఖ్యం గాదు. ప్రతినెలా ప్రెస్ బిల్లు చెల్లించడంకన్నా ఏనుగును మేపడమే సుళువు. కనుక ప్రెస్సు ముఖ్యం. మొదట ప్రెస్సు. తరువాత పత్రిక" అన్నారు.

ప్రెస్సు కోసం కొనసాగిన అన్వేష

ణలో పరంజ్యోతిగారికి వేలు చూపిస్తే హస్తమంతా మింగెయ్యగల ప్రబుద్ధొకడు ఎదురయ్యాడు. అతడి పేరు దామోదరం. డొక్కు కార్లు, తుక్కు లారీలు, రాబోయే వానాకాలంలో కూలి పోవడానికి సిద్ధంగా వున్న యిళ్ళు, మొదలైన డామేజీ వస్తుసముదాయాన్ని అం దుకుతగ్గ తల మాసిన వాళ్ళచేత కొనే ట్టుగా జూచి, అటూ యిటూ గూడా డబ్బు కొట్టేసి జేబులు నింపుకోడం పట్టణాల్లో అదొక వృత్తిగా సాగుతోందన్న సత్యం పరంజ్యోతి గారికి దామోదరం మూలంగా తెలిసింది. ఆ ఖరీదైన సత్యాన్ని తెలుసు కోడానికి ఈయన ఖర్చు పెట్టిన మొత్తం ఏడువేలు. లేదంటే అరిగిపోయిన అక్షరా ముక్కలతో, విరిగిపోయిన యంత్రాలతో 'శ్రీరంగ ముద్రాక్షర శాల' అంటూ ఒక 'నేమ్‌బోర్డు' కూడా వ్రేలాడుతున్న డబ్బా రేకుల షెడ్డు ఒకటి ఆయనకు దక్కింది. మరమ్మత్తుచేసి దీన్ని వినియోగంలో తెచ్చుకోడంకన్నా ఏకంగా క్రొత్త ప్రెసు కొనుక్కోడమే నయమని తేలింది.

మిగిలి వున్న ఒకటి రెండు వే రూపాయలతో ఆ పని సాధ్యం కాదు గనుక ఆ ప్రయత్నానికింక నీళ్ళు వదు కోవడం తప్ప గత్యంతరం లేకపోయింది.

కర్తవ్యం స్ఫురించక పిచ్చిబట్టినవాడిలా అప్పట్లో దేశంపైన తిరగడం ప్రారం భించిన పరంజ్యోతిగారికి దక్షిణాది పె మనిషి ఒకతను తారసిల్లాడు. రైలు ప్రయాణంలో కలిసిన స్నేహమేమో కొంతకాలంపాటు అది ఆయన్ని గాఢం ఆకట్టుకుంది. నాలుగే రోజుల్లో నటరా నాలుగు జన్మల స్నేహితుడుగా మా పోయాడు.

"స్వయంగా పత్రిక పెట్టితే మాత్ర బావుకునేది ఏముంటుంది? అంతకం ఫీల్డ్‌లో దూరి ఒక పెద్ద పత్రికలో ప జేయడందా మంచి పని. తెలుగూ ఫీ రొంబ మోసం. ఇంగ్లీషు పత్రికలోనైతే దా నాలుగు డబ్బు లొచ్చును. ఐతే ఒక అపాయింట్‌మెంటు దొరకడం మాత్ర కొంచెం కష్టంగాదా వుణ్ణు. వాండ్లు మని మొగం సూడరు. డబ్బు ముఖం సూస్తురు...."

"చూడనివ్వండి. మనమూ ఏదో యిచ్చుకుందాం" అన్నారు పరంజ్యోతి గారు.

పరంజ్యోతిగారిని ఒక హోటలు గదిలో దింపి నటరాజన్ నగరంపైకి వేంచేశారు. రోజుకు నాలుగుసార్లన్నా వచ్చి వెళుతూ, వచ్చినప్పుడల్లా ఒక్కొక్క రకం వార్త నివేదించాడు. ఈ చేతితో వెయ్యి రూపాయల ముడుపు చెల్లించు కోడమే ఆలస్యం, ఆ చేతికి అపాయింట్‌మెంటు ఆర్డరు ముడుతుందని నమ్మబలి కాడు. జ్ఞానోదయానికి మానవుడు చెల్లించుకోవలసిన మూల్యం పొరపాటు చేయడమేనేమో! డబ్బు చేతికి తీసుకొని యిదిగో వస్తానని చెప్పి వెళ్ళిన నటరాజన్ ఎంతకూ తిరిగి రాకుండా మటుమాయమై పోయిన తర్వాత పరంజ్యోతిగారు గ్రహించారు— అతడిందాక చూపించినదంతా అరచేతిలో వైకుంఠమేననీ!

ఏ వ్యక్తికైనా ఎదటి వాళ్ళ నిజ స్వరూపం స్పష్టంగా అవగతమయ్యే సందర్భం ఒక్కటే! అది తన చేతిలో పైసాలు నిండుకున్నప్పుడు. మాసిన బట్టలతో, పెరిగిన గడ్డంతో, గమ్యంలేని బికారివాడిలా స్వగ్రామం చేరుకున్న పరంజ్యోతి గారిని ఆప్యాయంగా పలకరించే వాళ్ళు లేకపోయారు. కొరగాని కొడుకుని గన్న పాపానికి తల్లిదండ్రులా కుటుంబంలో కడపంక్తి భోజనాలు తింటూ నామర్దా బ్రతుకు బ్రతుకుతున్నారు. నిర్లక్ష్యంతోను, నిరసన భావంతోను గూడిన నిరాదరణ ఆయన్ను నిలువునా తొలిచేసింది. జీవితంలో బాధలంటే ఏమిటో అర్థం గావడం ప్రారంభమైంది. ఆకలికి పేగులు కరకరలాడి పోవడమంటే ఏమిటో తెలిసింది. కోరిన వస్తువుగా రూపు దాల్చడానికి ముందుగా లోహానికి ఎన్నో సంస్కారాలు జరగవలసి వుండడం సహజమే. అనుభవాల కొలిమిలో కాలి కాలి పరిస్థితుల సుత్తి క్రింద నలిగిన కొద్దీ పరంజ్యోతిగారి బుద్ధికి వాడి హెచ్చింది. ఆ వేడిలోనుంచి వెలువడిందే ఆయన మొదటి నవల—'జీవన జ్వాల!'

పబ్లిషరు సుందర్రామయ్య జ్వాలను చాలా చౌక ధరకే కొట్టేశాడు. అయిదు వందలకు కాపీరైటు హక్కులు కొనుక్కుని, పుస్తకం పైన అయిదు వేల రూపాయల లాభాన్ని కళ్ళజూచిన సుందర్రామయ్య అప్పటి కదంతా తన ప్రయోజకత్వంగానే తలపోశాడు. తన వ్యూహ పొరబాటనీ, వస్తువులోనే విశిష్టత వుందనీ అతడు గ్రహించేసరికి పరంజ్యోతిగారి రచనలకు మార్కెట్‌లో గిరాకీ హెచ్చింది. వస్తువుకు డిమాండు హెచ్చినకొద్దీ, 'క్వాలిటీ' తగ్గకుండా అవసరాలకు చాలినంతగా ఉత్పత్తి చేయగలిగినవాణ్ణి సిరి వరిస్తుంది. అప్పట్లో పరంజ్యోతిగారి రచనా విధానం సాహిత్యాభిమానులపాలిటి కొక మిస్టరీగానే వుండిపోయింది. రోజుకు యాభై పేజీలు వ్రాసిగానీ ఆయన నిద్ర పోడని కొందరు! 'అబ్బే! వ్రాయడమై వుండదు. ఆశువుగా 'డిక్టేట్' చెయ్యడమే. వ్రాయసగాడు వేరే వుంటాడు' అని మరి కొందరు!

చేబట్టిన వృత్తి ముఖ్యంగాదు. మస్తుగా డబ్బు సంపాదించడమే ముఖ్యం. పిల్లనిచ్చే తండ్రి మరింత ముఖ్యంగా రెండో దానికే ప్రాధాన్యం యిస్తాడు. ఐతే నీలకంఠం పరంజ్యోతిగారిని అల్లుణ్ణిగా ఎన్నుకోడానికి యిదొక్కటే కారణం గాదు. రచయితగా స్థిరపడేనాటికే పరంజ్యోతి గారికి తల్లిదండ్రు లిద్దరూ చెల్లిపోయారు. ఆడపడుచులు అసలే లేరు. ఆరూ పోరూ లేని సంబంధం ఎంతటి వాళ్ళకు దొరికే అదృష్టం! అమ్మాయిలో పసదనం వుంటే అల్లుణ్ణి ముంజేతి చిలకలా ఆడించుకో వచ్చు.

నిజానికి అంత పనీ చేయగల సమర్థురాలే శకుంతలమ్మ. సంపాదనపైన అజమాయిషీ నెరపడంలోనూ, ఖర్చు నెపుడూ అదుపులో వుంచడంలోనూ ఆమె ఆది నుంచీ జాగ్రత్త వహించింది. గృహ రాజ్యంలో ఏడెనిమిదేళ్ళపాటు ఆమె ఏలుబడి నిరాఘాటంగా సాగిపోయిందనే చెప్పవలసి వుంటుంది. లేదంటే వుండి వుండీ ఒక్కొక్కసారి చాలా విచిత్రంగా ప్రవర్తిస్తుండే వారు పరంజ్యోతిగారు.

దృష్టాంతానికి సుందర్రామయ్య ఉదంతమే **తీసుకోవచ్చు.** పబ్లిషరు సుందర్రామయ్య **మన యింటి గుమ్మం** తొక్కడానికైనా **వీల్లేదని హఠం చేసింది** శకుంతలమ్మ. **గుమ్మం దాటి** రానివ్వడమే గాకుండా, బాగా చితికిపోయాడన్న కారణంతో అతడికొకటి రెండు పుస్తకాలు వ్రాసిపెట్టడానికి కూడా ఒప్పుకున్నారు పరంజ్యోతిగారు. ఉన్నట్టుండి ఒక రోజున [illegible]డు 'శకుంతలా! అర్జంటుగా రెండు వందల రూపాయలు కావాలి. చాలా కష్టంలో వున్నట్టు ఓ స్నేహితుడు జాబు వ్రాశాడు. అతడికి పంపుకోవాలి' అన్నారట. 'ఎవరండీ ఆ స్నేహితుడు?' అంటూ విస్తుపోయింది శకుంతలమ్మ. చాలాసేపు తటపటాయించి 'ఉన్నాడులే!. అతడి పేరు దామోదరం' అన్నారట పరంజ్యోతిగారు. ఈ విషయంపైన రెండు మూడు వారాల పర్యంతం భార్యా భర్తల మధ్య రగడ కొనసాగింది. 'అతడికి పంపించడానికైతే నా దగ్గరనుంచీ ఒక్క పైసా పుట్టించలేరు' అంది భార్య. "పోనీలే ఏ బాపత్తు డబ్బయినా చేతికొస్తే నేనే పంపించుకుంటాను' అన్నాడు భర్త. చివరకు పరంజ్యోతిగారి పంతమే నెగ్గింది.

ఆ మధ్య ఒకసారి యాభై మైళ్ళ దూరంలో వున్న ఒక బస్తీలో సన్మానమని చెప్పి వెళ్ళి పదిహేను రోజుల తర్వాత తిరిగి వచ్చారట పరంజ్యోతిగారు. ముఖం వాడిపోయింది. సంచిలో శాలువైనా లేదు. జేబులు గూడా ఖాళీగా వున్నాయి.

"ఏం జరిగిందండీ! దొంగల వాత పడ్డారా ఏమిటి?" అందట శకుంతలమ్మ. "లేదులే శకుంతలా! మా బాబాయి అక్కడ హాస్పిటల్లో 'అడ్మిట్' అయి వున్నాడని తెలిసింది. వెళ్ళి చూచాను. ఆ కొడుకు లాయన అతీ గతీ పట్టించుకోడం లేదు. మనిషి చిక్కి శల్యమైపోయి

వున్నాడు. పదిరోజులపాటు ఆయన్ను కనిపెట్టుకుని వుండిపోయాను. డాక్టర్లెంతగా ప్రయత్నించినా లాభం లేకపోయింది. ఇది వారం భళ్ళున తెల్లవారేసరికి ప్రాణం గూట్లోనుంచీ ఎగిరిపోయింది. టాక్సీలో వేసుకుని నేనే మా వూరికి తీసుకెళ్ళాను. నిన్నటి సాయంకాలానికి మనిషిని మంటని మరుగు చేశాము."

"చేసుకున్న పాపానికి అతగాడు దిక్కులేని చావు చచ్చివుండవలసింది" అంది శకుంతలమ్మ.

"అలా జరగాలని వుంటే ఆ వూరికి నేను వెళ్ళి వుండేవాణ్ణి కాదుగదా!" అన్నారట పరంజ్యోతిగారు.

బాబాయిగారు చనిపోయిన క్రొత్తలో స్వగ్రామానికి తరచుగా రాకపోకలు సల్పుతూ వచ్చి, ఒకానొక ప్రయాణంలో పరంజ్యోతిగారు యిద్దరు మగపిల్లల్ని వెంటబెట్టుకొచ్చేశారట.

"చింపిరి తలలున్నూ, మడ్డి మొఖాలున్నూ ఎవరండీ వీళ్ళు?" అంటూ గిజుకుంది శకుంతలమ్మ.

"పెద్ద లోగిలి బోసిగా వుండిపోయిందిగదూ! ఇక మీదట పిల్లలుంటారులే శకుంతలా! మనకు నిక్షేపంగా ప్రొద్దుపోతుంది...." అన్నారు పరంజ్యోతిగారు.

"ఐనా ఏమిటండీ మీరు? ఇంతకీ వీళ్లెవరో చెప్పకనే!" అంటూ మొరాయించిందట శకుంతలమ్మ.

"ఎవరో అయితే మన యింటికెందుకొస్తారు శకుంతలా! బాబాయి పోయాక కొడుకులు భాగ పరిష్కారాలు కుదరక కొట్టుకచస్తున్నారులే! ఒక రకంగా వాళ్ళు తెగతెంపులు చేసి పెట్టేసరికి తల ప్రాణం తోకకొచ్చింది. వాళ్ళ గొడవల్లో వాళ్ళుండిపోయి, అడిగేవాళ్ళు లేకపోవడంతో కుర్రకుంకలు ముకుదాడులేని దూడల్లా చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. ఆ దిక్కుమాలిన పల్లెటూళ్లో వీళ్ళగతేం కావాలని దండ్లు కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నారు. ఉండి చదువుకుంటారు లెమ్మని తీసుకొచ్చాను...."

శకుంతలమ్మ సహనానికిది చివరిపరీక్ష. తాను, తనభర్త, తన పుట్టింటి వాళ్ళు తప్పించి మిగిలిన ప్రపంచమంతా ఏమైపోయినా దిగులులేదన్నంతగా మనిషి వెగటు పెంపొందించుకుని వున్నందువల్ల ఆమెకది అగ్ని పరీక్ష గూడా! తన చేతితో తాను పరాయివాళ్ళ పిల్లలకు వంట చేసిపెట్టేది లేదని ఆమె తీవ్రంగా భీష్మించింది. మరందువల్ల వంటలక్కను ఏర్పాటు చేసుకునే ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతిని అవలంబించక తప్పలేదు పరంజ్యోతిగారికి! కథ అందాకా రావడంతో శకుంతలమ్మ అలిగి చక్కా పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయింది. మూతి పట్టింపుమీద అలక తెచ్చుకుని ఆడవాళ్ళు పుట్టిళ్ళకు వెళ్ళిపోవడం ఆ రోజుల్లో అసహజమైన సంఘటనేమీ గాదు. కానీ వెళ్ళిన వాళ్ళు నెలకో, రెండునెలలకో తిరిగి రావడం పరిపాటి. బహుశా శకుంతలమ్మ గూడా కొంత కాలం వరకూ భర్త పిలుపు కోసం వేచి చూచి వుండవచ్చు. ఎంతకూ అలాంటిదేమీ లేకపోయేసరికి సహజ స్వభావానికి అనుగుణ్యంగా ఆమెలో మొండితనం బుసలుగొట్టింది. శకుంతలమ్మ అన్నదమ్ముళ్ళలో రామనాథమని ఒక కోర్టు పక్షి వున్నాడు. ఏ దుర్ముహూర్తంలోనో అతడు చెల్లెల్ని ఒప్పించి విడాకులు కోరుతూ ఆమెచేత 'పరంజ్యోతిగారికి' లాయరు నోటీసిప్పించాడు. ఆ నోటీసుకైనా బదులు రాకపోవడంతో కేసును నేరుగా కోర్టుదారి పట్టించాడు. ఆ లోగా కోర్టు ఖర్చులకోసమని శంకుతలమ్మ ఒంటిపైన వున్న నగలు తాకట్టుక్రిందికివెళ్లాయి. తాకట్టు పైనవచ్చిన డబ్బుల్లో కోర్టు ఖర్చుల క్రింద వినియోగమైంది తక్కువనీ, అన్నగారు ఎక్కువభాగం స్వంత ఖర్చులకే వాడుకున్నారనీ, శకుంతలమ్మకు తెలియకపోలేదు. ఐనా చేసేదేముంది? ఒకసారి ఉచ్చులో తగులుకున్న తర్వాత చిక్కి బిక్కిరించవలసిందే!

కోర్టుకు వెళ్ళిన కేసు నిద్రపోతుందా? విచారణకు హాజరు కావలిసిందంటూ భార్యా భర్తలకిద్దరికీ సమన్లు వచ్చేశాయి.

అప్పుడిక గత్యంతరం లేక తాము చెప్పదలచుకున్న నాలుగు మాటలూ ఓ కాగితంపైన వ్రాసి, పోస్టుచేస్తే అంద వచ్చుననన్న ఆశ లేకపోవడంవల్ల పరంజ్యోతిగారా వుత్తరాన్ని ప్రత్యేకంగా ఓ వ్యక్తిచేత శకుంతలమ్మకు బట్వాడా చేయించారు.

"పదేళ్ళకాపురంలో నువ్వడగ్గా నేను లేదన్నది ఏదైనా వుందా? ఇప్పుడు నువ్వు ఎంతగానో ముచ్చటపడి విడాకులు కావాలని కోరుకుంటే, ఈ ముద్దు మాత్రం చెల్లించకపోతానా? పిచ్చిదానా! ఈ మాత్రం పనికి కోర్టుకు వెళ్ళడం దేనికి? పదిహేను వేల రూపాయలు చేసే ఒక యిల్లు, పది వేల రూపాయలదాకా ప్రాకే బ్యాంకు అకౌంటు, యింతకుమించిన ఆస్తి ఏముంది? తక్షణం బయల్దేరివచ్చి నీ ఆస్తిని నువ్వు స్వాధీనం చేసుకోవలసింది. నన్ను నమ్ముకున్న బిడ్డల్ని తీసుకుని నేనెక్కడికైనా వెళ్ళిపోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాను."

ఉత్తరం చదువుకున్న శకుంతలమ్మ బావురుమంటూ ఏడ్చేసిందట!

* * *

ఇంటర్వ్యూ ముగిసింది. నా ప్రశ్నలన్నింటికీ పరంజ్యోతిగారు ఓపిగ్గా సదుత్తరాలిచ్చారు. "ఇదేంచోద్దెమండీ! కొత్తగా ఈరోజే పరిచయమైనట్టు శేఖరం ఎక్కడలేని ప్రశ్నలన్నీ గుప్పిస్తున్నాడు!" అంటూ ఆశ్చర్యపడింది శకుంతలమ్మ. "ఉత్త మాటలు ఖర్చుపెట్టడం కాదులే! పబ్లిసిటీయా, మజాకా! నీవంతుకు నువ్వు ఈ పూట వంటకాస్తా 'స్పెషల్'గా వుండేట్టు చూడు!" అన్నారు పరంజ్యోతిగారు.

భోజనం. భోజనానంతరం విశ్రాంతి. నాలుగ్గంటలకు కాఫీ. ఆపైన వాహ్యాళి. పార్కు దగ్గర మేము విడిపోవలసి వచ్చింది.

"ఉదయంనుంచీ నేను గమనిస్తూనే వున్నాను శేఖరం! నువ్వేదో అడగదలుచుకుంటూ అంతలోనే మానేస్తున్నావు. నా ఊహ ఏ మాత్రం రైటో నువ్వేచెప్పాలి" అన్నారు పరంజ్యోతిగారు.

చివరిదాకా అట్టిపెట్టుకున్న అస్త్రాన్ని అంబుల పొదిలోనుంచీ బయటికి తీసే అవకాశం లభించింది.

ఇంప్‌కాప్స్ 1000 దివ్య ఔషధములు మీ
ఆరోగ్యమును రక్షించి ఆనందమును చేకూర్చుటకొరకే

ఇంప్‌కాప్స్ పాటిలేని దేశీయ వైద్యుల సహకార సంస్థ. ఇది పురాతన గ్రంధ సూత్రములను పాటించుచు నాణ్యతలను ప్రతి ఘట్టమునందు నిపుణులచేత పరిశీలింపజేయుచు ఆయుర్వేద, సిద్ధ, యునానీ ఔషధములను తయారుచేయుచున్నది. ఇంప్‌కాప్స్ ఉత్పత్తి చేసిన ప్రాచీన ఔషధములకు ఆధునిక యంత్రముల ఉపయోగమువల్లను, ప్యాకేజింగు పద్ధతులవల్లను, ఆధునిక రూపకల్పన కలుగుచున్నది. ఇంప్‌కాంప్స్ ఔషధములపైన నిరంతర పరిశోధన సాగిస్తూ ప్రాచీన ఔషధముల పునర్జీవనమునకు కృషిచేస్తూ యున్నది.

అసలైన ఆయుర్వేద, సిద్ధ, యునానీ
ఔషధముల నిలయము

ఇంప్‌కాప్స్ ఔషధములు అన్ని ప్రముఖ
ఔషధాలయములలోను దొరుకును.

impcops

ఇండియన్ మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్స్ కో ఆపరేటివ్ ఫార్మసీ అండ్ స్టోర్సు లిమిటెడ్
అడయారు - మద్రాసు 20

రీజనల్ ఆఫీసు : తాడేపల్లి పోష్టు గుంటూరు జిల్లా. ఫోను : 7306 ● సేల్సు డిపో : 27/16/71, విసెంటు రోడ్, గవర్నరుపేట, విజయవాడ.2, ఫోను: 6285 ● సేల్సు డిపో : వైశ్య హాస్టల్ బిల్డింగ్సు, వీరసావర్కార్ రోడ్, హైదరాబాద్-27.

maa/IMP/962/MTcl

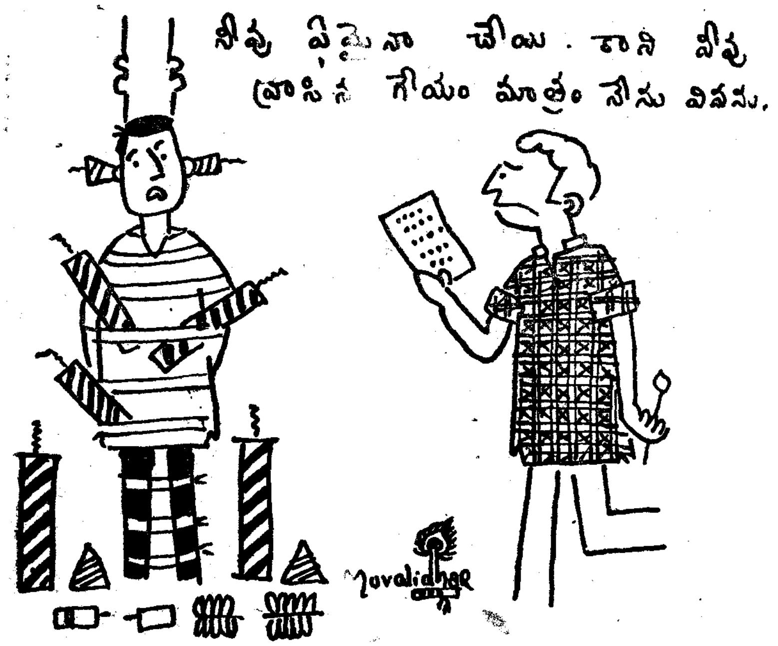

"వ్యాసంలో ఉదహరించడానికి దు లెండి మేష్టరుగారూ! ఊరికే జీవుడి సంతృప్తికోసం! జీవితంలోని వివిధ ఉ ల్లో వేర్వేరు వ్యక్తులు మీకు అపకారాలు స్తూ వచ్చారు. అందుకని పనిగట్టుకున్న గా మీరేమో వాళ్ళకు ఉపకారాలే చేశారు ."

"అర్థమైందిలే శేఖరం!" అంతక ం చిన వివరణ అక్కర్లేదన్నట్టుగా రంజ్యోతిగారు నా భుజంపైన చెయ్యివేశారు. "మానవుడి ఆంతరంగిక చిత్తవృత్తికి వెనుక అతడి ప్రవర్తనకంతటికీ ఆ పు పట్టయిన రహస్యం ఒకటి వుంటుంది. జుత్తుపట్టుకుని ఆ రహస్యాన్ని వెలికి తీయాలని చూస్తున్నావు నువ్వు!"

"కొండపైన కూచో బెట్టకండి స్వామీ! జారి క్రింద పడిపోతానేమోనని నాకు భయం!" అన్నాను.

పరంజ్యోతిగారు నవ్వేశారు — "మరేం భయపడొద్దులే శేఖరం! నిన్ను క్రిందికి తోసి నేను కొండ మ్మ పై కెక్కి కూచునే ప్రయత్నమేదీ చెయ్యను పెద్దలైతే అపకారికి ఉపకారమే చెయ్యాలన్నారనుకో! అది వట్టి ఆదర్శవాదం. ఆ ఆదర్శ వాదపు బురఖాను తొడుక్కునే మాట దేవుడెరుగు, దాన్ని మొయ్యలేక నా స్వల్ప వ్యక్తిత్వం నేలలోకి కృంగిపోతుందని నాకు తెలుసు. మరైతే ఎదుటి వాళ్ళ తప్పిదాల్ని ఎందుకోసం మన్నించానని ప్రశ్నిస్తావు నువ్వు: కారణం చెప్తానా శేఖరం! అది నా బలహీనత. పోనీలే! మరింత నికరంగా చెప్పాలంటే అది నా వ్యక్తి రహస్యం!"

"మీరే ఒట్టుపెట్టుకోమంటే, ఆ ఒట్టు పెట్టుకుంటాను. మీరు చెబుతున్నదేమిటో నాకర్థం కావడంలేదు."

నా కళ్ళల్లోకి సూటిగా చూస్తూ అన్నారు పరంజ్యోతిగారు. "నిన్నొకమాట అడగనా శేఖరం! కైకేయి శ్రీరామచంద్రుణ్ణి అడవులకు పంపమని కోరడాన్ని సమర్థించ గలవా నువ్వు?"

సమర్థించనన్నట్టుగా తలపంకించాను. సాధించబడిన తర్వాత చప్పబడిపోయి

"కైకేయి ఆ తప్పిదం చెయ్యలేదనుకో! ఏమైవుండేది?"

"రామాయణం జరిగి వుండేదిగాదు."

"మాట వరుసకు దుర్యోధనుడికి పాండవులకు అపకారం చేసే దురుద్దేశం లేదనుకుందాం. అంతటితో మహాభారతానికి ఫుల్‌స్టాప్! అంతెందుకూ, దేవదాసు పార్వతిని వివాహమాడ్డానికి అతడి తండ్రి ఒప్పుకోలేదు. ఆయన ఈ తప్పు చేయక పోయి వున్నట్టయితే దేవదాసు జీవితాన్ని అదొక కథగా చెప్పుకోవలసిన పనేలేదు. తప్పు చెయ్యడం మానవ సహజం. భూగోళం పైన నిమ్నోన్నతాలెలాగైతే అవసరమో, బ్రతుకులో తప్పొప్పులూ అంతే అవసరమనుకుంటాను. ఎటొచ్చీ తప్పులు చేయక పోవడమనేది గొప్ప ఆదర్శం. కానీ ఏ ఆదర్శమైనా తీరా అది పూరుకుంటుంది. మానవులందరూ శుద్ధ సాత్విక బుద్ధావతారాలైపోయిననాడు చవీ, సారం, ఆసక్తీ, ఆనందమనే వేవీలేకుండా బ్రతుకు నిస్సారమైపోతుందనడానికి సందేహం అవసరంలేదు. బ్రతుకులో తప్పుల పాలు తగ్గించడానికిన్నీ, ఒప్పులపాలు హెచ్చించడానికిన్నీ మధ్య జరిగే అనంతమైన సంఘర్షణే లోకచరిత్ర! పోనీ, లోకం సంగతి అలా వుంచు. వ్యక్తిగతంగానే ఆలోచిద్దాం. మనుషులందరూ తప్పిదాలే చెయ్యని అమానుష జీవులైపోయారనుకో శేఖరం! అంతటితో సాహిత్యం పని గోవిందా! నువ్వూ, నేనూ వ్రాయడం కట్టిపెట్టి రాళ్ళో రప్పలో మోసుకోవలసిందే! ఈ సుకుమారమైన శరీరాలు అంతటి కష్టనిష్టురాలకు ఓర్చుకో గలవా? పాపం, కందిపోవూ?" పగలబడి నవ్వేస్తున్నారు పరంజ్యోతిగారు!

*